

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
CENTRALE AFVALSTORTPLAATS NIJEHASKE-NOORD

Advies

Advies voor richtlijnen Milieu-effectrapport Centrale afvalstortplaats Nijehaske-Noord: advies op grond van art. 41n eerste lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het Milieu-effectrapport t.b.v. de besluitvorming inzake de inrichting van een nieuwe centrale afvalstortplaats te Nijehaske-Noord.

Uitgebracht aan het College van G.S. van Friesland door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage; voorzitter J.I.S. Zonneveld

Utrecht: Commissie voor de milieu-effectrapportage.

ISBN 90-71887-35-9/CIP

commissie voor de milieu-effectrapportage
WERKGROEP m.e.r. CENTRALE AFVALSTORTPLAATS NIJEHASKE-NOORD

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van Friesland,
Postbus 20120,
8900 HM LEEUWARDEN

uw kenmerk

WM.87/74.495
onderwerp

Milieu-effectrapport t.b.v. de besluitvorming
inzake de inrichting van een nieuwe centrale
stortplaats te Nijehaske-Noord

uw brief

van 14 mei 1987

ons kenmerk

U 240/87/He/130-46
utrecht,

14 juli 1987

Met bovengenoemde brief heeft U de Commissie voor de milieu-effectrapportage uitgenodigd advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het Milieu-effectrapport (MER) met het oog op een nieuwe centrale afvalstortplaats te Nijehaske Noord.

Hierbij bied ik U, overeenkomstig artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepaling milieuhygiëne (Wabm), het advies van de Commissie aan. Het is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de daartoe ingestelde werkgroep onder voorzitterschap van ondergetekende.

Op enkele aspecten wil ik hieronder nader ingaan.

De Commissie had bij de opstelling van het richtlijnen advies uit te gaan van de in feite vastgestelde locatie Nijehaske-Noord. Om zich een beeld te vormen van de context heeft de Commissie kennis genomen van de studie die aan de keuze van deze locatie ten grondslag ligt. In het bewustzijn dat het niet op haar weg ligt een oordeel over deze keuze uit te spreken, wil de Commissie er wel op wijzen dat in de genoemde (wat de milieu-aspecten betreft nogal beknopte) studie een aantal relevante aspecten niet aan de orde is gekomen. Dit betreft in het bijzonder het aspect grondwaterstromingen en de mogelijke aanwezigheid van bijzondere ecologische potenties. Zonder nu de indruk te willen wekken reeds op voorhand van oordeel te zijn dat, wanneer deze aspecten wel aan de orde waren gekomen, niet tot deze locatiekeuze zou zijn gekomen, dringt de Commissie er in haar advies wel op aan dat deze aspecten in het kader van dit MER terdege worden onderzocht. Alleen zó kan immers een helder inzicht worden verkregen in de gevolgen van mogelijk optredende lekkages door

de afdichtingsvoorzieningen aan de onderzijde van de stortplaats (in dit verband vraagt de Commissie tevens aandacht voor het belang van blijvende bewaking aan de hand van indicatoren inzake lekkage tijdens en na het gebruik van de afvalstortplaats).

De Commissie heeft er kennis van genomen dat Uw College de te storten afvalstroom zo gering mogelijk wil houden door andere methoden zoals hergebruiken, composteren en verbranden te stimuleren en toe te passen. Slechts het onverwerkbaar residu zou, zo begrijpen wij uit het Voorontwerp van het Provinciaal Afvalstoffenplan 1986-1991 en uit de contacten die wij de laatste maanden hebben gehad, voor storting in aanmerking komen.

De Commissie is echter van mening dat de omvang en samenstelling van het uit deze aanpak voortkomende residu aanzienlijk minder bepaald is dan de initiatiefnemer in zijn startnotitie aangeeft. Daarbij speelt niet alleen een rol dat er onzekerheden zijn omtrent de toekomstige uit huishoudens en bedrijven voortkomende afvalstromen, maar ook dat er, gelet op de procedurele fase waarin bovengenoemd Voorontwerp verkeert, nog onzekerheden zijn over de feitelijke en beleidsinspanningen tot het beperken van het te storten residu. De bezwaren- en vaststellingsprocedure zou er immers, bijvoorbeeld, toe kunnen leiden dat de capaciteit van verbrandings- en composteringsinstallaties verder of minder ver wordt uitgebreid dan thans is voorzien, of dat alsnog wordt besloten tot de bouw van scheidingsinstallaties. Ook zouden de prestaties van andere verwerkingsmethoden dan het storten in de praktijk kunnen mee- of tegenvallen.

De Commissie gaat er overigens van uit dat deze aspecten uitvoerig aan de orde zullen komen in het kader van de behandeling van het dit jaar te publiceren ontwerp van het Tweede Provinciaal Afvalstoffenplan, dat immers als gevolg van het Besluit m.e.r., per 1 september 1987 een m.e.r.-plichtig besluit zal zijn.

De hierboven aangeduide cumulatie van onzekerheden terzake van omvang (en samenstelling) van de te storten afvalstroom leidt tot onzekerheden omtrent omvang en gebruiksduur van de stortplaats alsmede omtrent de samenstelling van het percolaat en de vorming van stortgas, hetgeen van belang is in verband met de milieuconsequenties.

Om die reden heeft de Commissie in haar advies de nadruk gelegd op het belang van uitwerking van een aantal scenario's. De Commissie wijst er op dat deze scenario's, gezien binnen de begrenzingen van dit MER, niet moeten worden beschouwd als alternatieven in de zin van art. 41j het eerste lid, sub b van de Wabm, maar als onderdelen van de beschrijving conform art. 41j, het eerste lid, sub a van hetgeen met voorgenomen activiteit wordt beoogd.

Wat de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven betreft beveelt de Commissie aan twee hoofd-alternatieven in beschouwing te nemen: één waarbij zonder extra voorzieningen wordt voldaan aan hetgeen voorgeschreven is in de Richtlijn Gecontroleerd Storten, en één waarbij wat alle aspecten betreft de best beschikbare technieken worden toegepast. Dit betekent niet dat bij de besluitvorming tussen juist deze twee alternatieven gekozen zou moeten worden, wel dat een beeld wordt verkregen van de mate waarin de milieurisico's

maximaal zouden kunnen worden beperkt ten opzichte van hetgeen tenminste is voorgeschreven. Indien de initiatiefnemer een duidelijke voorkeur zou hebben voor een welomschreven, tussen bovengenoemde alternatieven gelegen, alternatief dan kan dat in het MER worden uitgewerkt als de voorgenomen activiteit. Binnen de alternatieven zijn varianten denkbaar terzake van inrichting, transport, beheer, afwerking en eindbestemming.

De Commissie is zich ervan bewust dat zij in haar aanbevelingen bepaalde vragen aan de orde stelt die niet zonder meer door de initiatiefnemer beantwoord kunnen worden. Het betreft met name een bespreking van de voorgeschiedenis van de beoogde activiteit, de beleidscontext en de bovengenoemde scenario's, e.e.a. voorzover niet vallend binnen de eigen competenties van de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag dient bij de vaststelling van de richtlijnen deze informatie te verstrekken, respectievelijk aan te geven hoe en waar de initiatiefnemer deze informatie zal kunnen verkrijgen.

De Commissie verwacht met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van het Milieu-effectrapport.

Prof.dr. J.I.S. Zonneveld
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Centrale afvalstortplaats
Nijehaske-Noord

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT CENTRALE AFVALSTORTEPLAATS
NIJEHASKE-NOORD

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid, van de Wet van 23 april 1986 tot uitbreiding van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het Milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming inzake de inrichting van een nieuwe centrale afvalstortplaats te Nijehaske-Noord.

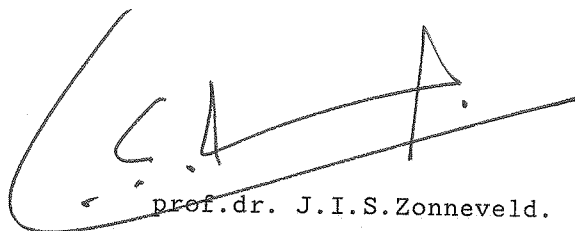
Uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Friesland.

De secretaris,

G.F.W. Herngreen.

de voorzitter,

prof.dr. J.I.S. Zonneveld.

Utrecht, 14 juli 1987

INHOUDSOPGAVE

	pagina
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	2
3. PRESENTATIE VAN HET MER	4
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	4
4.1. Probleemstelling	4
4.2. Doel van het project	5
5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	5
5.1. De voorgenomen activiteit	5
5.2. Alternatieven	6
5.2.1. Nulalternatief	6
5.2.2. Het alternatief waarbij wordt voldaan aan de Richtlijn Gecontroleerd Storten, zonder extra voorzieningen	6
5.2.3. Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast	7
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	7
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU	8
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	10
8.1. Algemeen	10
8.2. Bodem en grondwater	11
8.3. Oppervlaktewater	11
8.4. Biotische aspecten	11
8.5. Landschap en cultuurhistorische aspecten	12
8.6. Lucht	12
8.7. Geluid	12
8.8. Volksgezondheid, veiligheidsaspecten en zwerfvuil	13
8.9. Belevingsaspecten en recreatie	13
8.10. Secundaire gevolgen	13
9. VERGELIJKING VAN DE ONDER PARAGRAAF 7 AANGEDUIDE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN HET MILIEU MET DE BESCHREVEN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU VAN ELK VAN DE IN BESCHOUWING GENOMEN ALTERNATIEVE OPLOSSINGEN	14
10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	14

BIJLAGEN

1. Bekendmaking van de aanvang van de m.e.r.-procedure in de Staatscourant van 15 mei 1987.
2. Brief van Gedeputeerde Staten van Friesland van 14 mei 1987 mer verzoek om advies.
3. Aandachtspunten met betrekking tot het aspect grond- en oppervlaktewater.
4. Aandachtspunten met betrekking tot het aspect landschap.
5. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie.
6. Lijst van inspraakreacties.

1. INLEIDING

In haar brief van 15 mei 1987, kenmerk WM.87/74.495, heeft het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Friesland overeenkomstig de bepalingen van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne de Commissie voor de milieu-effectrapportage uitgenodigd advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het Milieu-effectrapport (MER) over een nieuwe centrale afvalstortplaats te Nijehaske-Noord (Gem. Scharsterland). Aanleiding tot dit verzoek was de (van een toelichtende "startnotitie" voorzien) aankondiging door het Openbaar Lichaam Afvalverwerking Friesland van een voornemen tot vergunningaanvraag aan uw College voor de inrichting en het gebruik van deze afvalstortplaats.

Het doel van het advies van de Commissie is de milieu-aspecten van de voorgenomen aanleg van een grootschalige vuilstortplaats te Nijehaske (gemeente Scharsterland) af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

Hierbij is het van groot belang dat een toespitsing plaatsvindt op de hoofdzaken.

Het advies is samengesteld in volgorde van de onderwerpen welke een MER tenminste moet bevatten volgens artikel 41j van de Wet inzake m.e.r. Achtereenvolgens is ingegaan op: de presentatie van het MER, de probleemstelling en het doel, de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, de te nemen en eerder genomen besluiten, de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling daarvan, de milieu-effecten van de voorgenomen ingreep, de vergelijking tussen de effecten van de verschillende alternatieven, en de eventuele leemten in kennis en informatie. De hoofdlijnen van het advies zijn aangegeven in par. 2 en aan het eind van elke paragraaf. Het advies gaat vergezeld van een zestal bijlagen.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Het advies heeft betrekking op de richtlijnen die door Gedeputeerde Staten van Friesland zullen worden gegeven aan het Openbaar Lichaam Afvalverwerking Friesland met het oog op het door deze instantie op te stellen MER inzake haar voornemen vergunning aan te vragen voor de inrichting en het gebruik van een grootschalige afvalstortplaats te Nijehaske (gemeente Scharsterland). In hoofdlijnen behelst het advies het volgende:

Presentatie van het MER

In het MER ware te streven naar toegankelijkheid en bruikbaarheid voor een breed publiek. De omvang dient beperkt te zijn, de samenstelling evenwichtig en de taal helder. Keuze-elementen dienen duidelijk naar voren te komen en aan de bij de betrokkenen (b.v. omwonenden) levende vragen mag niet worden voorbijgegaan.

Probleemstelling en doel

Gelet op de onzekerheden t.a.v. het toekomstige provinciaal afvalstoffenbeleid wordt aanbevolen uit te gaan van een aantal scenario's inzake omvang en aard van de jaarlijks en in totaal te storten hoeveelheid afval, waartoe ter indicatie van de uitersten, in ieder geval dienen te behoren:

- * een minimumscenario (afname totale hoeveelheid, hoge graad van gescheiden inzameling, compostering, maximalisering verbrandingscapaciteit, afvoer naar VAM), scheidingsinstallatie, alleen huishoudelijk afval, grof huisafval en bedrijfsafval);
- * een maximumscenario (toename totale hoeveelheid, lage graad van gescheiden inzameling, compostering en verbranding valt tegen, stopzetting afvoer naar VAM, stortplaats wordt ook gebruikt voor bouw- en sloopafval en bagger- en zuiveringsslib).

Bij de formulering van het doel van het project ware rekening te houden met de noodzaak dat de stortplaats geschikt wordt gemaakt voor de afvalstroom die zou resulteren uit elk van de scenario's.

Voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven

De beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de alternatieven dient betrekking te hebben op:

- * werken en werkzaamheden i.v.m. de inrichting en de vormgeving;
- * activiteiten i.v.m. het gebruik;
- * eindafwerking en beheer van de volgestorte stortplaats;
- * behandeling van calamiteiten;
- * contrôle op de activiteiten;
- * monitoring.

tenminste de volgende alternatieven (waarbinnen nog weer varianten mogelijk zijn) behalve de voorgenomen activiteit dienen te worden beschreven:

- * het nul-alternatief (als referentie);
- * het alternatief conform de Richtlijn Gecontroleerd Storten, zonder extra voorzieningen (voor 3 scenario's);
- * het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (voor 3 scenario's);

Te nemen en eerder genomen besluiten

Aangegeven dient te worden:

- voor welke besluit het MER wordt opgesteld;
- welke besluitvormingsprocedure wordt gevolgd;
- welke reeds eerder genomen besluiten en beleidsvoornemens beperkingen of randvoorwaarden stellen;
- welke andere besluiten nog door welke instanties zullen moeten worden genomen teneinde het project ten uitvoer te kunnen brengen.

Bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen van dat milieu

De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de prognose van de autonome ontwikkeling dient betrekking te hebben op die milieuaspecten die mogelijk zullen worden beïnvloed als de stortplaats wordt gerealiseerd. De geografische reikwijdte van de beschrijving kan, gelet op de geohydrologische, hydrologische, ecologische en landschappelijke samenhang, per milieu-aspect verschillend zijn.

Beschrijving en prognose dienen mede betrekking te hebben op de tijdens en na aanleg, gebruik en afwerking van de stortplaats te monitoren parameters.

Beschrijving van de gevolgen voor het milieu

Aanbevolen wordt:

- beschrijving in termen van de indicatoren die worden gemaakt
- nauwkeurige, zoveel mogelijk kwantitatieve beschrijving van bodem, grondwater, oppervlaktewater, biotische aspecten, landschap, stank en geluid;
- meer globale beschrijving van andere gevolgen voor de volksgezondheid, lucht, veiligheid, beleving en recreatie.
- Vergelijking van de onder paragraaf 7 aangeduide te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk van de in beschouwing genomen alternatieve oplossingen

De gevolgen voor het milieu van de alternatieven, inclusief de autonome ontwikkeling, dienen onderling te worden vergeleken.

Overzicht van de leemten in kennis en informatie

Aangegeven dient te worden welke leemten in kennis en informatie er zijn blijven bestaan; dit ware te betrekken bij een evaluatieprogramma van de daadwerkelijk optredende gevolgen van het milieu.

3. PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER is een rapport dat de voorgenomen activiteit met de gevolgen voor het milieu beschrijft. Het moet goed leesbaar zijn en bruikbaar om een breed publiek voldoende inzicht te verschaffen in de probleemstelling, het doel en de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en haar alternatieven. Dit is van groot belang gezien de brede belangstelling waarmee de voorgenomen activiteit maatschappelijk wordt gezien. Dit betekent in algemene zin het volgende:

- Het MER (zonder eventuele bijlagen) heeft een beperkte omvang en is voorzien van een goed op de inhoud afgestemde samenvatting. Het is zorgvuldig en evenwichtig samengesteld en geeft een zo objectief mogelijk beeld van het project. Leemten in kennis worden ook in de samenvatting weergegeven;
- onderbouwende informatie kan in bijlagen worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- te sterke vereenvoudiging enerzijds en vaktaal anderzijds behoren te worden vermeden;
- keuze-elementen, die bepalend zijn geweest bij de opstelling van het MER, dienen duidelijk naar voren te komen;
- in het MER moet worden ingegaan op de bij de betrokkenen levende vragen omtrent het project.

Verder wordt gewezen op de inhoud van de publikatie "Voorlopige algemene richtlijnen voor milieu-effectrapportage; hulpmiddel bij de milieu-effectrapportage" (MER-reeks no. 6, Staatsdrukkerij 1981, ISBN 90 346 0006 8).

4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

4.1 Probleemstelling

Het MER zou een overzicht moeten bevatten van de achtergronden en de voorgeschiedenis van de afvalproblematiek in de provincie Friesland. Daarbij hoort een beschrijving van de verschillende soorten en hoeveelheden huishoudelijk en vergelijkbaar afval en van de wijze waarop dit (anders dan door middel van de centrale afvalstortplaats) thans wordt verwerkt en in de toekomst zal worden verwerkt. Uit deze beschouwingen zou een beeld moeten resulteren van de samenstelling en omvang van de op de centrale afvalstortplaats te brengen afvalstroom.

Over deze samenstelling en omvang bestaan, naar het de Commissie voorkomt, nog aanzienlijke onzekerheden. Indicaties worden wel gegeven in het Voorontwerp van het Tweede Provinciaal Afvalstoffenplan (PAP), maar bedacht moet worden dat deze gebaseerd zijn op een aantal veronderstellingen die elk een onzekerheidsmarge hebben. Daar komt bij dat de te storten afvalstroom kleiner of groter zou kunnen uitvallen als gevolg van mogelijke verschillen tussen het definitieve PAP en het thans voorliggende voorontwerp daarvan en dat de startnotitie zelf de vraag open laat of eventueel ook andere dan de expliciet daarin genoemde afvalstoffen zullen worden gestort. Bovendien is noch uit de startnotitie, noch uit het voorontwerp-PAP eenduidig op te maken welke rekensom heeft geleid tot de bepaling van de vanaf 1990 te storten afvalstroom op

115.000 ton per jaar. Ook bestaat er onduidelijkheid over de totaal te storten hoeveelheid afval.

De Commissie beveelt derhalve aan dat de beschrijving van de milieueffecten van de voorgenomen activiteit (met de verschillende alternatieven) wordt gerelateerd aan een aantal scenario's, waartoe, ter indicatie van de uitersten, in ieder geval dienen te behoren:

- een minimumscenario, uitgaande van een afname van de totale hoeveelheid afval, een hoge graad van gescheiden inzameling, een composteeringsinrichting met hoge capaciteit, een maximalisering van de verbrandingscapaciteit, een afvoer van 10.000 ton naar de VAM, de bouw van een scheidingsinstallatie en een beperking van de te storten afvalstroom tot huishoudelijk afval, grof huisafval en bedrijfsafvalstoffen;
- een maximum-scenario, uitgaande van een toename van de totale hoeveelheid afval, een lage graad van gescheiden inzameling, tegenvallende prestaties van composterings- en verbrandingsinrichtingen, stopzetting van de afvoer naar de VAM en het medegebruik van de stortplaats, voor bouw- en sloopafval en bagger- en zuiveringsslib.
- Hiertussenin zijn uiteraard verschillende scenario's denkbaar.

Tot de probleemstelling behoort tevens een uiteenzetting over de keuze van één centrale stortplaats en over de beslissing deze te realiseren op de locatie Nijehaske-Noord.

4.2 Doel van het project

Uit de hierboven aangediende probleemstelling moet in het MER het doel van het project afgeleid worden. Dit zal op een zo duidelijk en operationeel mogelijke wijze behoren te gebeuren, bijvoorbeeld "het voor de duur van zo en zoveel jaar voorzien in de bestemming van zo en zoveel ton/jaar huishoudelijk en bouw- en sloopafval". Gelet op de eerder aangeduide onzekerheden zal tot de formulering van het doel mede moeten behoren het zodanig inrichten, gebruiken en beheren van de stortplaats dat flexibel en milieutechnisch verantwoord op deze onzekerheden kan worden ingespeeld.

5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN

In het MER moeten de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten daarvan worden beschreven en uitgewerkt. De voorgenomen activiteit is de keuze van de initiatiefnemer uit (elementen van) de verschillende alternatieven en varianten.

5.1 De voorgenomen activiteit.

De beschrijving van de voorgenomen activiteit met al zijn deelaspecten zal betrekking moeten hebben op:

- de i.v.m. de inrichting van de stortplaats voorgenomen werken en werkzaamheden, zowel op de locatie zelf als elders;
- de activiteiten die samenhangen met het gebruik van de stortplaats, zowel ten behoeve van of voortvloeiend uit dat gebruik als met het oog op de beperking van de milieueffecten daarvan; e.e.a. zowel ter plaatse als elders;

- de eindafwerking en het beheer van de volgestorte stortplaats (waarbij horizontale en verticale afmetingen, alsook andere vormgevingsaspecten dienen te worden aangegeven);
- de behandeling van eventuele calamiteiten;
- de wijze waarop controle zal plaatsvinden, i.h.b. op de aanleg en het beheer van voorzieningen, de aanbieding en registratie van aangevoerde afvalstoffen, de stortwijze en de afwerking;
- de wijze waarop en de periode gedurende welke tijdens en na het gebruik blijvende bewaking van indicatoren oorzaken van lekkage en andere mogelijke gevolgen zal plaatsvinden.

De beschrijving zal moeten worden gegeven voor de verschillende onder 4.1 aangeduide scenario's.

5.2 Alternatieven

De keuze van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten moet in het MER zorgvuldig worden gemotiveerd.

De alternatieven zullen wat betreft diepgang en detaillering vergelijkbaar moeten zijn. In het MER moet worden aangegeven hoe het gestelde doel van het voornemen kan worden bereikt met behulp van de beschouwde alternatieven. De onder 5.1 genoemde aspecten dienen per alternatief aan de orde te komen. De Commissie beveelt aan dat, behalve de voorgenomen activiteit, tenminste de volgende alternatieven (waarbinnen overigens nog varianten denkbaar zijn terzake van inrichting, transport, controle, afwerking, eindbestemming en monitoring) worden uitgewerkt:

5.2.1 Nulalternatief

Het nulalternatief is het alternatief waarbij de voorgenomen activiteit tot aanleg van afvalstort niet zou plaatsvinden en waarbij de huidige bestemming van de verschillende onderdelen van het aangewezen gebied in wezen niet zou veranderen. De nul-situatie dient, gelet op de reeds genomen besluiten, in dit geval als referentie te worden beschouwd m.b.t. de alternatieven en varianten die reëel uitvoerbaar zijn voor de realisering van het doel.

5.2.2 Het alternatief waarbij wordt voldaan aan de Richtlijn Gecontroleerd Storten, zonder extra voorzieningen

Dit is a.h.w. een minimum-alternatief. Per in de richtlijn behandeld onderwerp zal moeten worden aangegeven op welke wijze in deze concrete situatie conform de richtlijn kan worden gehandeld. Dit alternatief zal moeten worden uitgewerkt voor de verschillende onder punt 4.1 aangediende scenario's.

5.2.3 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast.

Het zogeheten meest-milieu vriendelijke alternatief dient volgens art. 41j, lid 3 van de Wet in ieder MER te worden beschreven. Gelet op de eerder genomen besluiten zijn locatie-alternatieven in dit verband niet aan de orde. Wel is het met het oog op de mogelijke milieu-gevolgen tijdens de aanleg bij de exploitatie en na de afwerking van de vuilstort, denkbaar dat de best mogelijke combinatie van methoden ter bescherming van het milieu wordt toegepast die thans beschikbaar is. Voor de beschrijving hiervan is inzicht in de meest recente ontwikkelingen op het gebied van afvalstoffenverwerking in binnen- en buitenland noodzakelijk. Een en ander zal in het bijzonder betrekking moeten hebben op de bescherming tegen het indringen van regenwater het voorkomen van lekkage, de verzameling, bewerking en eindbestemming van het percolaat, de vormgevingsaspecten, de beplantingen, de transportvoorzieningen, mogelijkheden tot methaangasanttrekking, zuivering en terugwinning, de controle en de monitoring.

Ook wat dit alternatief betreft zullen de onder punt 4.1 aangediende scenario's als uitgangspunt moeten worden genomen.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

In het MER wordt vermeld t.b.v. welk besluit het MER is opgesteld en dienstig kan zijn en door wie of welke overheidsinstanties dit besluit zal worden genomen. Tevens wordt beschreven volgens welke procedure dit geschiedt en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel of informeel betrokken zijn. Voorts dient te worden vermeld welke ter zake doende overheidsbesluiten reeds zijn genomen en welke openbaar gemaakte beleidsvoornemens beperkingen kunnen opleggen of randvoorwaarden stellen aan de betreffende besluiten waarvoor het MER is opgesteld, dit onder vermelding van de status van deze besluiten (hardheid; hoe lang geleden opgenomen). Tenslotte dient te worden aangegeven welke in verband met het project en de milieu-effecten daarvan relevante besluiten in een later stadium nog zullen (moeten) worden genomen.

Om te kunnen bepalen welke randvoorwaarden gelden voor het te nemen besluit moet in het MER aandacht worden besteed aan tenminste de volgende beleidsvoornemens en -documenten:

- Het Indicatief meerjarenprogramma Afvalstoffen.
- Het Indicatief meerjarenprogramma Bodem;
- Het Structuurschema Drink- en Industrierwatervoorziening;
- Het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud;
- Het Streekplan Friesland;
- Het Provinciaal Afvalstoffenplan Friesland, 1981-1985;
- Het Voorontwerp Provinciaal Afvalstoffenplan Friesland, 1986-1991;
- Grondwateronttrekkingsplannen, voor zover deze de grondwaterstromen naar of uit het gebied rond de stortlokatie kunnen beïnvloeden;

- Het Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Scharsterland;
- Eventuele voorgenomen, in uitvoering zijnde of uitgevoerde ruilverkavelingen en andere landinrichtingsprojecten in het studiegebied;
- Afzonderlijke besluiten over water- en peilbeheersing, A-2 werken

7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELINGEN VAN DAT MILIEU

Het studiegebied strekt zich, afgezien van de locatie, ook uit over de aangrenzende gebieden die door de activiteit beïnvloed kunnen worden. Per milieu-aspect (geluid, water e.d.) kan de omvang van het beïnvloedingsgebied verschillen en beperkt blijven tot die gebieden waar meetbare of anderszins waarneembare veranderingen in de toestand van het milieu ten gevolge van de alternatieve oplossingen mogelijk zijn. Waar gebieden in belangrijke waterhuishoudkundige en andere ecologische relaties (fourageer-, rustgebieden e.d. van de (avi)fauna) staan met het directe beïnvloedingsgebied rondom de locatie, dienen deze gebieden ook tot het studiegebied te behoren. Bijzondere aandacht wordt daarbij gevraagd voor de inzigingsgebieden van het rond de stortlocatie uittredende kwelwater en voor de stroombanen van dit water. Zijn op dit traject ontwikkelingen te verwachten die omvang en richting van deze stromingen beïnvloeden? Ook dient aandacht te worden besteed aan de gebieden waar huidige en mogelijke toekomstige grondwaterstromingen die onder en langs de locatie (zullen) lopen weer aan de oppervlakte (zullen) komen en aan eventuele plannen om dit grondwater te exploiteren.

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied dient in het MER te worden beschreven voor zover die toestand van belang is voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu bij uitvoering van de voorgenomen activiteit volgens ieder van de te beschouwen alternatieven en varianten. Deze beschrijving heeft vooral ten doel inzicht te verschaffen in plaats en aard van de eventuele gevolgen en in de mogelijkheden die te vermijden of te beperken. Het verdient aanbeveling om uit de beschrijving een aantal representatieve parameters af te leiden aan de hand waarvan de toekomstige ontwikkeling van het milieu kan worden gemonitord. De Commissie vestigt in dit verband de aandacht op de signaalfunctie van biotische indicatoren: veranderingen daarin kunnen indicatief zijn voor veranderingen in de fysisch-chemische omstandigheden die in fysisch-chemische bemonsteringsprogramma's gewoonlijk niet worden meegenomen. Met name diatomeeën, zoöplankton en hogere planten zijn in dit opzicht goed bruikbaar. De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en van de te verwachten (autonome) ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit niet zou worden ondernomen (nulalternatief), dient als referentiekader voor de beschrijving van de gevolgen voor het milieu en de onderlinge vergelijking van de alternatieven. Daarbij dient rekening te worden gehouden met eventuele nadelige effecten van voltooide of lopende ingrepen in het studiegebied zoals b.v. de aanwezigheid van een kleine afvalstortplaats in de onmiddellijke omgeving.

Het is van belang het kaartmateriaal bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu in het MER te presenteren op een gedetailleerde schaal, b.v. 1:5.000 voor de locatie zelf, 1:10.000 voor de naaste omgeving en 1:25.000 voor de ruimere omgeving.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu zal het MER aandacht moeten geven aan de volgende aspecten:

a. Abiotische kenmerken

- bodem en grondwater: geotechnische schematisering, stromingspatronen, chemische samenstelling, bestaande verontreiniging; zie verder bijlage 1
- oppervlaktewater : waterhuishouding, waterbalans, watergebruik, relatie met specifieke deelgebieden, waterkwaliteit bestaande lozingen; zie verder bijlage 1
- lucht : CH₄, stank, stof
- geluid : verkeersdruk, 30, 50 dB(A)-contour;

b. Biotische kenmerken

- flora en vegetatie, microflora (algen);
- microfauna (zoöplankton), bodemfauna;
- vogels : soorten, functies van het gebied (fourageergebied, rustgebied, ruigebied, broedgebied, etc.);
- overige dieren : vissen, zoogdieren, ongewervelde dieren;
- levensgemeenschappen;
- ontwikkelingspotenties: de gesteldheid van het milieu als uitgangspunt voor mogelijke vergroting van de natuurlijke rijkdom (macro- en microgradiënten in bodem en grondwater, landschapsecologische samenhangen).

Gelet op de schaal waarop bestaande gegevens voorhanden zijn, meent de Commissie dat aanvullende veldwaarnemingen van grote betekenis kunnen blijken te zijn.

c. Huidig bodemgebruik

Landbouw, recreatie, verkeer, wonen, zandwinning etc..

d. Landschap

Dit betreft de geomorfologische gesteldheid (m.n. microreliëf), de visueel-ruimtelijke en de cultuurhistorische kenmerken (elementen en patronen) alsmede de relatie daartussen en de dynamiek daarvan in de tijd; indien relevant ook archeologische aspecten. E.e.a. zowel voor de locatie zelf als voor de omgeving.

e. Te verwachten ontwikkelingen

Uitgangspunt is de situatie zonder aanleg van de vuilstort c.a. Bij de beschrijving van de "autonome" ontwikkeling is vooral belangrijk, welke milieugevolgen de plausibel te achten andere vormen van grondgebruik (bijv. landbouw, recreatie) zonder aanleg van het voorgenomen object zullen hebben.

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

8.1 Algemeen

De gevolgen van de afvalstort zijn afhankelijk van de aard en omvang van de afvalstroom en van de wijze van inrichting en beheer. Zij treden op tijdens aanleg en gebruik en na voltooiing van de stortplaats. Ten dele zijn zij van langdurige aard zoals de eventuele verspreiding van verontreiniging via bodem en grondwater en de visuele verandering. Tenslotte kunnen er ook positieve effecten zijn zoals de mogelijkheid dat gecontroleerd storten een positieve bijdrage levert aan de landschapsbouw en dat milieuproblemen elders worden voorkomen of beperkt.

In het MER zal aangegeven moeten worden welke methoden en modellen gehanteerd zijn bij het maken van voorspellingen en welke mate van betrouwbaarheid aan deze methoden toegekend kan worden. In dit verband wijst de Commissie op concepten van onderdelen van het Handboek Voorspellingsmethoden m.e.r. dat in opdracht van de ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Landbouw en Visserij is samengesteld.

Het verdient aanbeveling dat de beschrijving van de te verwachten gevolgen voor het milieu op zijn juistheid toetsbaar wordt gemaakt door deze mede uit te drukken in termen van de te verwachten veranderingen bij de onder 7 aangeduide te monitoren indicatoren.

De milieu-gevolgen van de realisering van de afvalstortplaats omvat mogelijke emissies van verontreinigingen van chemische, biologische en fysische aard die gevaarlijk, schadelijk of hinderlijk zijn voor het milieu, de natuur en de mens. Zij verschillen per alternatief en per onder punt 4.1 aangeduid scenario. Als deze invloeden gevolgen kunnen hebben op produktie en/of produkten van agrarische en industriële bedrijven of het bedrijf van bestaande toeristische ondernemingen negatief beïnvloeden, dan dienen deze ook in het MER beschreven te worden. Naast bovengenoemde verontreinigingen kunnen ook effecten optreden die het landschap, de beleving en de cultuurhistorische betekenis van dat landschap beïnvloeden.

In de beschrijving van de effecten in het MER acht de Commissie de effecten op bodem, grondwater, oppervlaktewater, biotische aspecten en het landschap het meest ingrijpend, ook vanwege het veelal onomkeerbare karakter van deze effecten. De Commissie adviseert deze effecten zoveel mogelijk in gekwantificeerde vorm te presenteren en vindt het wenselijk dat ze getoetst worden aan bestaande normen en streefwaarden.

Dit laatste geldt tevens voor effecten die weliswaar niet onomkeerbaar zullen zijn, maar die wel diep kunnen ingrijpen in het leefmilieu in de omgeving en in verband waarmee, ook blijkens de inspraakreacties, ongerustheid bestaat bij de omwonenden. Dit betreft in het bijzonder de aspecten stank, geluid, stof en ongedierte.

De overige in deze paragraaf genoemde effecten kunnen meer globaal en in kwalitatieve zin worden beschreven.

In het vervolg van deze paragraaf zijn de milieugevolgen in de voorgestelde rangorde aangegeven. In verband met de verschillende mogelijk optredende effecten wordt ook gewezen op de tekst van de Richtlijn gecontroleerd storten.

8.2 Bodem en grondwater

Bij het gecontroleerd storten zal een stortplaats tenminste ingericht dienen te worden volgens de Richtlijn Gecontroleerd Storten van het Ministerie VROM. Hierbij wordt uitgegaan van isolatie van het gestorte afval ten opzichte van bodem en grondwater. Deze isolatie zal echter niet volledig en bovendien van beperkte duur zijn. Op korte of wat langere termijn moet dan ook rekening worden gehouden met verontreiniging van bodem en grondwater door infiltratie van percolatiewater vanuit de stortplaats in de bodem. Met het oog hierop adviseert de Commissie dat in het MER de factoren, die de samenstelling van het percolaat beïnvloeden, besproken worden. Hiertoe behoren ook de voorgestelde storthoogte, eventuele recirculatie processen en gasonttrekking, alsmede de verschillende in 4.1 aangeduide scenario's.

Het MER dient eveneens inzicht te verschaffen in het potentiële beïnvloedingsgebied en in de saneringsmogelijkheden van bodem en grondwater voor het geval dat er lekkage optreedt; een en ander voor verschillende geohydrologische situaties betreffende de kwel. Bij zo een beschouwing dient rekening te worden gehouden met het optreden van zetting en van dichtheidsstroming, waardoor verontreinigingen sneller tot grotere diepten kunnen doordringen. De kans daarop dient te worden geïndiceerd. Ten aanzien van de breedte van een onverhoopt uit de afvalstortplaats voortkomende tong van verontreinigd water is ondermeer de oriëntatie van de stortplaats ten opzichte van de stromingsrichting van het grondwater van belang alsmede de ligging van onttrekkingsgebieden van grondwater voor de drink-, industrie- en landbouwwatervoorziening (zie 7 en 8.8).

Er wordt verwacht dat de gevolgen van ontgrondingen ter plaatse van de locatie of elders in verband met het verkrijgen van ophoog- en afdekgrond en de effecten van eventuele bemalingen daarbij (e.e.a. voorzover deze ontgrondingen speciaal voor dit doel zouden worden uitgevoerd), alsook het transport van de ophoog- en afdekgrond aan de orde komen in het MER.

8.3 Oppervlaktewater

Verontreiniging van oppervlaktewater kan plaats vinden door kwel van door de stortplaats verontreinigd grondwater, door afvoer van het in de stortplaats geïnfiltreerde water en door zwerf- en waaivuil. In het MER behoren aard en omvang van mogelijke verontreinigingen aangeduid te worden. Ook zal aandacht geschonken moeten worden aan de gevolgen van zuivering van het percolaat (waarbij verontreinigd zuiveringslib wordt gevormd) en van de lozing op het oppervlaktewater van gezuiverd percolaat.

8.4 Biotische aspecten

De beïnvloeding van vegetatietypen en fauna-biotopen door een stortplaats van afval kan op verschillende wijzen gebeuren:

- door ruimtebeslag van de verwerkingsplaats zelf en van wegbermen door wegverbreding en afvaltransport;
- door rustverstoring (geluid, stof, zwerfvuil);
- door verontreinigingen en eutrofiëring van de bodem, grond- en oppervlaktewater van de omgeving;
- door het aantrekken van bepaalde soorten vogels zoals meeuwen en kraai-achtigen, die het bestaande evenwicht kunnen verstoren (b.v.

bemestende werking van uitwerpselen en predatie op andere vogelsoorten).

- door uitzaaing van op de stortplaats groeiende planten.

Het is van belang dat niet alleen wordt gekeken naar de beïnvloeding van actuele waarden, maar ook naar de invloed op ontwikkelingspotenties: welke mogelijkheden worden afgesneden, welke ontstaan?

8.5 Landschap en cultuurhistorische aspecten

De realisering van een afvalstortplaats betekent het toevoegen van een nieuw element in de bestaande geomorfologische, cultuurhistorische en visuele structuur. De aard van het nieuwe element wordt bepaald door de voorgestelde wijze van inpassing (verbergen, herkenbaar maken of zelfs accentueren) in samenhang met de vormgeving en afwerking volgens een later op te stellen inrichtingsplan. In verband met een verantwoorde afweging van de bij realisering optredende effecten op het landschap is het belangrijk reeds in het MER over een schets te beschikken die de toekomstige vorm globaal aangeeft. Het totale stortvolume moet dan, eventueel in de vorm van verschillende varianten, bekend zijn. Verder is het van belang de stortplaats niet alleen op zichzelf te beschouwen maar in een wijder studiegebied. Op deze wijze kunnen de gevolgen voor de onderlinge samenhang, de diversiteit, de gaafheid en de zeldzaamheid van de betrokken landschappelijke elementen duidelijk worden. De wijze waarop en de nauwkeurigheid waarmee e.e.a. dient te geschieden is aangegeven in bijlage 2.

8.6 Lucht

Door de afbraak van afval bij gecontroleerd storten worden gassen gevormd die aanleiding kunnen geven tot stank. In verband hiermee ware in het MER een geurverspreidingsmodel toe te passen, uitmondend in een kaart waarop onder nader omschreven weersomstandigheden, de frequentie van voorkomen (per jaar), de piekbelasting van bepaalde geurconcentraties en de ruikbaarheidsgrens wordt weergegeven. Er dient een beeld te worden gegeven van wie in welke mate stankoverlast zullen ondervinden (bewoners, recreanten etc.). Vermindering van het stankprobleem kan gebeuren door middel van gasonttrekking met of zonder gebruik van dit stortgas, dagelijkse afdekking en het weren van stankverspreidende afvalstoffen (b.v. rioolslib).

Bij het storten en compacteren kan, vooral bij droog en winderig weer, emissie van stof optreden. Omvang en verspreiding van de stofemissies dienen te worden beschreven.

Bij een en ander dient afzonderlijk aandacht te worden besteed aan bedrijven en instellingen die bijzonder gevoelig zijn voor luchtverontreiniging en stof.

8.7 Geluid

Door het bij het storten van afval gebruikte materieel zoals compactors, aan- en afrijdende afvaltransportwagens op de stortplaats en langs de wegen, en de verdere gebruikte apparatuur bij gecontroleerd storten wordt geluid geproduceerd. Dit kan behalve motorgeluid en het geluid van terugvallende laadkleppen ook het gebruik van akoestische signaleringsmethoden betreffen.

Het is gebruikelijk dat geluidhinder wordt gemeten en uitgedrukt in dBA's. Hierbij kan worden opgemerkt, dat bij een gelijk dBA getal toonaal geluid als meer hinderlijk kan worden ervaren dan breedbandig geluid zelfs op grote afstand van de bron.

De geluidhinder die ten gevolge van de realisering van de afvalstortplaats kan optreden, zal zowel ten aanzien van stedelijke als landelijke woongebieden alsook natuur-, recreatie- en stiltegebieden geschetst moeten worden.

8.8 Volksgezondheid, veiligheidsaspecten en zwerfvuil

De verwerking van afval kan door het optreden van ongedierte (ratten, insecten) gevaar opleveren voor de volksgezondheid. Verontreiniging van grond- en oppervlaktewater kan de winning van drinkwater door bedrijven en particulieren en de voorziening van water voor de landbouw beïnvloeden. Door de vorming van methaangas in gestort afval is brandgevaar aanwezig. Deze gevaren voor de volksgezondheid en de veiligheid worden geminimaliseerd bij een strikte toepassing van de regels van de Richtlijn gecontroleerd storten op het beheer van afvalstortplaatsen en eventueel toepassing van verdergaande methoden. Er kunnen echter tekorten optreden in de deugdelijkheid en het beheer van de voorzieningen bij het gecontroleerd storten. Deze tekortkomingen zouden in het MER reeds kort belicht kunnen worden door een risico-schatting.

Andere veiligheidsrisico's schuilen in de toename van de verkeersintensiteit op aan- en afvoerwegen. Afval dat van transportwagens valt op aanvoerwegen kan de verkeersveiligheid ook beïnvloeden, terwijl zwerfvuil verspreid door afvaltransportwagens en door de wind een belasting kan vormen voor de omgeving van de verwerkingsplaats.

8.9 Belevingsaspecten en recreatie

De realisering van de afvalverwerkingsplaats kan een negatieve invloed uitoefenen op de beleving van de omgeving door omwonenden, werkenden en recreanten (m.n. bezoekers van de nabijgelegen jachthaven) vanwege emissies van geluid, stank en van visuele hinder of meer in het algemeen door een gevoel van onbehagen. De inspraakreacties geven daarvan een duidelijk beeld.

De Commissie heeft de indruk dat wellicht nog meer inzicht in deze belevingsaspecten zou kunnen worden verkregen door middel van kwalitatieve diepte-interviews bij een beperkt aantal mensen (15 á 20) in de omgeving van de nieuwe en van de oude stortplaats. Hieraan zouden indicaties kunnen worden ontleend inzake de aspecten die het meeste (feitelijke of gevreesde) onbehagen veroorzaken.

8.10 Secundaire gevolgen

In het MER behoren de mogelijke milieu-effecten, die het gevolg kunnen zijn van eventuele volgeactiviteiten van de realisering van de afvalstortplaats, aangeduid te worden. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen eventuele activiteiten die het directe gevolg zijn van de aanwezigheid van de afgewerkte afvalstortplaats en activiteiten waarvoor de afgewerkte stortplaats doelbewust wordt bestemd en ingericht.

9. VERGELIJKING VAN DE ONDER PARAGRAAF 7 AANGEDUIDE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN HET MILIEU MET DE BESCHREVEN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU VAN ELK VAN DE IN BESCHOUWING GENOMEN ALTERNATIEVE OPLOSSINGEN

De alternatieven moeten, althans wat hun milieu-aspecten betreft, in relatie worden gezien tot de autonome ontwikkeling van het milieu als referentiekader, waarbij ook normen en streefwaarden van het milieu-beleid moeten worden beschouwd. Bij dit laatste dient te worden bedacht dat de eisen voor een goed milieubeheer dikwijls verder gaan dan die welke uit een oogpunt van milieuhygiëne (strikt) noodzakelijk zijn. Overige aandachtspunten bij dit onderdeel van het MER kunnen zijn:

- in welke mate de initiatiefnemer bij elk van de alternatieven denkt zijn doelstelling te zullen en kunnen verwezenlijken;
- een beschouwing van de positieve en negatieve gevolgen van ieder alternatief en het belang daarvan voor de verschillende betrokkenen;
- een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect (afweging van ongelijksoortige milieu-aspecten dient echter vermeden te worden);
- een beschouwing van de globale kostenvergelijking van de in beschouwing genomen alternatieven (niet verplicht in het kader van m.e.r.).

10. OVERZICHT VAN DE LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Een overzicht van de leemten in kennis en informatie die na de analyses van de milieu-effecten zijn overgebleven en die tot onvolledigheid leiden moet in het MER worden opgenomen, evenals de redenen waarom deze leemten zijn blijven bestaan. Daarbij kunnen ook vermeld worden:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte invoergegevens (b.v. inventarisaties en karteringen);
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieu-gevolgen op korte en langere termijn, mede gezien de technische onzekerheden vanwege onbekendheid met de effectiviteit van isolatie-maatregelen bij stortplaatsen;
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden.

De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie en behoren mede te worden betrokken bij een in concept op te stellen evaluatieprogramma van de daadwerkelijk optredende gevolgen voor het milieu. Deze nazorg die eveneens onderdeel vormt van m.e.r. kan gecombineerd worden met het programma van maatregelen voor de controle en nazorg als bedoeld in de "Richtlijn Gecontroleerd Storten".

Bijlagen bij het advies voor richtlijnen Milieu-effectrapport
Centrale afvalstortplaats Nijehaske-Noord

(Bijlagen 1 tot en met 6)

provinsje fryslân
provincie friesland

*Milieu-effectrapportage nieuwe centrale
grootschalige vuilstort in Nijehaske-
Noord*

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 41 I van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne maken Gedeputeerde Staten van Friesland bekend, dat het Openbaar lichaam afvalverwijdering Friesland (Olaf) voornemens is ten behoeve van de inrichting van een nieuwe centrale grootschalige vuilstort in Nijehaske-Noord vergunningen ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren aan te vragen.

Ten behoeve van de besluitvorming inzake deze vergunningaanvragen dient door het Olaf een Milieueffectrapport te worden opgesteld.

Omtrent de inhoud van het milieu-effectrapport zullen door ons richtlijnen worden verstrekt.

De stukken met betrekking tot het voorgenomen milieu-effectrapport liggen vanaf 18 mei 1987 tot 1 juli 1987 voor een ieder ter inzage in:
het gemeentehuis van de gemeente Skarsterlân, op werkdagen van 8 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17 uur,
het provinciehuis, Tweebaksmarkt 52 te Leeuwarden, op werkdagen van 9.30 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur.

Bovengenoemde stukken liggen bovendien ter inzage in de sporthal de Stuit te Joure, op maandagavonden van 18 tot 21 uur.

Tot 1 juli 1987 kan een ieder, die opmerkingen wil maken met betrekking tot het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport,

deze opmerkingen schriftelijk indienen bij Gedeputeerde Staten van Friesland, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden.

Op 17 juni 1987, om 20.00 uur zal in de sporthal de Stuit te Joure, een openbare informatieavond worden gehouden.

Het is dan mogelijk om over het voorgenomen milieu-effectrapport van gedachten te wisselen met vertegenwoordigers van Gedeputeerde Staten, het Olaf, de werkgroep van onafhankelijke deskundigen (landelijke commissie MER), die Gedeputeerde Staten zullen adviseren, en overige aanwezigen.

Voor inlichtingen kan men het provinciehuis bellen, telefoon 058-925669.

BIJLAGE 2

Aan de Commissie voor de
Milieu-effectrapportage,
Postbus 2345,
3500 GH UTRECHT

waterstaat en milieu
postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
8911 kz leeuwarden
bezoekadres:
gedempte keizersgracht 38
telefoon: 058-925925
teleax: 46552

Leeuwarden, 14 mei 1987.

Ons kenmerk: WM.87/74.495
afdeling Milieu,
toestel 669/JH

Onderwerp:
Toepassing Wet Algemene
Bepalingen Milieuhygiëne.

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
datum:	15 MEI 1987
	331-'87
nr:	130-19

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 41 1, derde lid van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne doen wij u hierbij een exemplaar toekomen van de mededeling als bedoeld in artikel 41 1, eerste lid van voornoemde wet, ontvangen op 13 mei 1987, de kennisgeving als bedoeld in artikel 41 1, vierde lid van voornoemde wet, alsmede de notitie ten behoeve van het vooroverleg, zgn. startnotitie, van het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Friesland ten behoeve van de milieu-effectrapportage inzake de inrichting van een nieuwe centrale stortplaats te Nijehaske-Noord.

Wij nodigen u uit advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.
Tevens nodigen wij u uit aanwezig te zijn op de informatie-avond die in het kader van deze MER-procedure op 17 juni 1987 om 20.00 uur in de sporthal De Stuit te Joure zal worden gehouden.

Gedeputeerde Staten van Friesland,

, voorzitter,

, griffier.

AANDACHTSPUNTEN MBT HET ASPECT
GROND- EN OPPERVLAKTEWATER

Bodem en grondwater

Om over een adequaat referentie kader te beschikken voor de beschrijving van de gevolgen voor het milieu bij realisering van de stortplaats dienen de volgende aspecten betreffende bodem en grondwater te worden besproken. Waar het eigenschappen betreft met een typisch ruimtelijk karakter verdient het aanbeveling verbreidingskaarten als bijlage op te nemen.

Geotechnische schematisering van de bodem en grondlagen tot en met de eerste effectief ondoorlatende laag ter plaatse van de voorgenomen locatie alsmede van die gebieden die geohydrologisch aan de voorgenomen locatie zijn gerelateerd (bijv. het infiltratie- of bron-gebied van het kwelwater). Dikte en doorlaatvermogen van de watervoerende lagen en de hydraulische weerstand van slecht doorlatende lagen uit de geotechnische schematisering.

Het stromingspatroon van het grondwater in de geohydrologische eenheid waartoe de voorgenomen locatie behoort.

Verloop van de stijghoogte in de vorengenoemde watervoerende grondlagen gedurende een "gemiddeld" jaar, een nat jaar, een droog jaar (bijv. 1976) alsmede dat in een extreem natte en een extreem droge maand.

Indien tenemen of eerder genomen besluiten hiertoe aanleiding geven ook een prognose van het toekomstig verloop.

"Waterkwaliteit:" Initiële gehalten aan niet alleen de gangbare chemische elementen en verbindingen maar ook aan die stoffen die op basis van de bestaande ervaring specifiek geacht kunnen worden voor bodem- en grondwaterverontreiniging vanuit een vuilnisstortplaats. Ook het adsorptiecomplex van de bodem dient bij dit onderzoek te worden betrokken.

Huidige bodemgebruik. Bekende bodemverontreinigingen in de hydrologische eenheid waartoe de voorgenomen locatie zowel wat betreft het grondwater als wat betreft het oppervlaktewater behoort.

Een overzicht (met locatiekaartje) van alle bestaande en geplande grondwaterwinningen in het gebied van de geohydrologische eenheid waartoe de voorgenomen locatie behoort alsmede in het infiltratiegebied van het kwelwater. Deze winningen betreffen dus zowel agrarische (beregening) en andere particuliere winningen als onttrekkingen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening. Invloed van geplande winningen op het stromingspatroon van het grondwater.

Beschrijving van de waterhuishouding van de hydrologische eenheid waartoe de voorgenomen locatie behoort en van die van de voorgenomen locatie in het bijzonder. Zomer- en winter-peilen.

Waterbalans (in termen van neerslag, verdamping, waterbezwaar (= uitgeslagen water), ingelaten water en kwel) voor een gemiddeld jaar, een natte maand en een droge maand.

Gebruik van oppervlaktewater binnen de hydrologische eenheid bijv. voor beregening, waterwinning e.d.

Relatie van het lokale oppervlakte water binnen de hydrologische eenheid tot specifieke deelgebieden zoals natuur- en recreatie-gebieden.

"Waterkwaliteit": zie bodem en grondwater. Overzicht van effluentlozingen in de hydrologische eenheid.

Voorgenomen en beoogde veranderingen in waterpeilen en overig waterbeheer binnen de hydrologische eenheid.

BIJLAGE 4

AANDACHTSPUNTEN MBT HET ASPECT LANDSCHAP

De gevolgen voor het landschap hangen in hoge mate af van de totale storthoeveelheid, die immers het volume bepaalt. Aanbevolen wordt, hiervoor enkele varianten te bezien, bijvoorbeeld 1, 2 en 3 miljoen ton afval.

Hierbij dient rekening te worden gehouden met de hoeveelheid afdekgrond voor tussentijdse afdekking en voor de eindafdekking. De totale volumes per variant zullen dan met ongeveer 20 % toenemen.

De gevolgen voor het landschap dienen voor de onderscheiden varianten te worden aangegeven.

Daarbij ware een onderscheid te maken tussen:

1. Geomorfologische effecten

Welke effecten zullen optreden op het reliëf van het bestaande landschap en welke nieuwe vormen zullen tot standkomen uitgaande van de verschillende alternatieven?

Dit laatste dient tot uitdrukking te komen in hoogtelijnen- kaarten en/of door het maken van 3D-schaalmodellen. Duidelijk dient te worden gemaakt op welke wijze de nieuwe vormen aansluiten op het bestaande reliëf, bijvoorbeeld op bestaande dijken en het grondvlak.

2. Cultuurhistorische effecten

Welke effecten treden op op de cultuurhistorische gesteldheid van het gebied? Geef inzicht in het verdwijnen van cultuur-historische elementen/patronen op de plaats van de ingreep en in de verstoring van samenhangen met de omgeving van het stortterrein.

Zijn er uit cultuurhistorisch oogpunt ontwikkelingen aan te geven over de vormgeving en bestemming van de stortplaats?

Werk deze effecten en ontwikkelingsmogelijkheden uit per alternatief.

3. Visuele effecten

Welke effecten treden op op visuele gesteldheid van het gebied?

Tot hoever strekt de zichtbaarheid van de afvalberg zich uit en wie ondervinden visuele hinder ten gevolge van de afvalberg op zichzelf, van de activiteiten samenhangend met de afvalberging (verkeer, storten e.d.)?

Geef per alternatief en per variant van totale capaciteit:

- ontwerp (plattegrond 1:5.000) waarin is opgenomen:

- . vorm en hoogte (hoogtelijnen)
- . ligging van toegangswegen
- . ligging van voorzieningen (weegbrug, gebouwen e.d.)

- . globale bestemming te onderscheiden naar beplanting, mogelijkheden voor natuurbouw, weide.
- een beeld van de zichtbaarheid van de afvalberg in de nabije en verre omgeving. Verricht hiertoe per alternatief een zichtbaarheidsanalyse, rekening houdend met helder zicht en met visuele schermen in het zichtbaarheidsgebied.
- een beeld van wat de afvalberging aan het oog onttrekt.
In het bijzonder wordt inzicht gevraagd in veranderingen in de zichtbaarheid van het nabij gelegen industrieterrein (zonder en met afvalberging).
- fotomontages van de situatie per alternatief op verschillende afstanden vanaf de afvalberg (bijv. 100, 250 en 500 m)
- inzicht in wie in welke mate visuele hinder zullen ondervinden van de zichtbare activiteiten samenhangend met het verkeer en werkzaamheden van het storten.

BIJLAGE 5

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-
EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage welke het advies voor richtlijnen voor de milieu-effectrapportage Centrale afvalstortplaats Nijehaske-Noord heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van prof.dr. J.I.S. Zonneveld.

In de werkgroep hebben verder zitting:

- ir. E.J. Mesu te Bennekom
- ir. N.P.H.J. Roorda van Eijsinga te Delft
- drs. J.A. van den Berg te Zeist
- dr. N.J.A. Groen te Zeist
- dr. W. Joenje te Wageningen
- ir. H. Dijkstra te Zetten

De heer G.F.W. Herngreen treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 6

Lijst van inspraakreacties

nr.	datum	persoon of instantie	datum van ontvangst Cie mer
1.	290687	Th. Clemens, Nijehaske	060787
2.	290687	Ministerie van Defensie, eerstaanwezend Ingenieur-Directeur Dienst Gebouwen Werken en Terreinen, Assen	060787
3.	270687	J. Miedema, Haskerdijken	060787
4.	290687	Gewestelijke Raad voor Friesland van het Landbouwschap	060787
5.	300687	B en W van Heereveen	060787
6.	290687	Loonbedrijf P. Hielkema, Vegelinsoord	060787
7.	290687	J. Hielkema en P. Hielkema-Protz, Vegelinsoord	060787
8.	290687	A. Hielkema en S. Hielkema-Op de Hoek, Vegelinsoord	060787
9.	290687	fam. Dijkstra, Nijehaske	060787
10.	290687	Dorpsbelang, Oudehaske	060787
11.	300687	B en W van Skarsterlân, Joure	060787
12.	290687	Plaatselijk Belang, Vegelinsoord	060787
13.	290687	J. Oenema, Oudehaske	060787
14.	290687	H. Veenje, Oudehaske	060787
15.	290687	Elske van der Valk, Joure	060787
16.	300687	W. Ploegstra, Oudehaske	060787
17.	300687	G. Postma, Leeuwarden	060787
18.	010787	W. Jongedijk, Heerenveen	060787
19.	290687	A. Salverda-Bakker, Vegelinsoord	060787
20.	290687	Plaatselijke Belang "Ouwstertrijegeäen", Ouwsterhauwle	060787

21.	230687	A.C. Roukema, Heereveen	070787
22.	180687	P. Wierdsma, Vegelinsoord	090787
23.	250687	fam. H. Bouma, Vegelinsoord	090787